

titudine satis grauentur. Deberent enim eæ regiones, ex quibus tam numerosa infectorum turba ad has thermas venit, aliquid in mediũ conferre, vnde tales sui homines in loco à reliquis separato sustentarentur. Sed quid fiat animadvertitur quotidie, dum eiusmodi homines in vulgus prodeunt, & tam hospitibus quàm incolis sunt molestissimi. Sed de his satis. Nunc de reliquis aliquid commemorandum.

CAP. V.

DE PLATEA CRUCIS,
ATQVE ALIIS
scaturiginibus.

IN limine ferè communis alterius balnei, vbi fœmnae lavant, scaturigo est aqua non ita ferventis vt illius communis fontis, sed tepida, quæ intus sonitũ & marmor ob spiritus agitationẽ edit, proditq; ibi aura abominabilis, vulgo vocata est der Schwaden. Sed locus ille ita terra munitus, vt illa aura vim suã exercere non possit. In vicinia, vbi balnea contagiosorum desinunt, incipit platea, quæ Crucis platea dicitur. Suntq; in altero latere, quod Depolæ fluvio imminet, balnea numerosa, quibus homines tenuioris conditionis lavare possunt: vnum tantum balneum in altero latere versus montem est, quod aquam ex scaturigine

non ferventi, sed tepida profluentem exhibit, reliqua vniuersa ad Depolam sita sunt. Ea platea vsq; ad fornacem seu focum, vbi saxum calcarium in calcem coquitur, se extendit, estq; in altero latere rupes magna quæ illi imminet. Non procul ab eo foco vbi saxum calcarium in calcem exuri ostensum est, est fonticulus parvus in horto quodam, qui non ferventem, sed tepidam aquam profundit, cerniturq; ea in regione pavimentum terre albicans propter nitrum, quod vapore productum illi adhærescit. Ab eo fonte procedendo deorsum versus molendinam, olim fuerunt fodinae ferreae, ex quo colligo nostras thermas omnino ferro non carere. Reperiuntur ibi venæ coloris viridis viscosa quadam pinguedine obducta, quæ ostendunt chalcantum misceritum exhalatione pingui, venæ enim illæ virides astringentem facultatem cum quadam acredine possident.

E regione transfluvium pratium est patris mei Iohannis Sommeri, pia memoria, in eo pratum locus est, qui tempore hyemali nive, licet per totum pratium densa iaceat, non tegitur. Conzingere autem id reor ob exhalationes copiosas, quæ tepore suo nivem omnem resolvunt, unde semper nuda & sine nive spectatur, nec ibi herbæ varij generis, vt in vicinis eiusdem prati locis fit, producuntur. Procedendo sursum in eodem prato Meridie versus iuxta rupem illam, quæ

lam, quæ fluvio imminet, ad latus dextrum est locus editior, qui totus paludosus existens, scaturiginum multarum plenus est, quæ univèrsæ tepida sunt, atque ideo non cum tanto impetu & tumultu erumpunt, vt fons communis ille, sed levi & rarâ ebullitione aquam propellunt. Infra verò ad radicem rupis etiam scaturigo aquæ tepida spectatur, eiusdem ferè naturæ cum prioribus, nisi quod interdum ratione venarum variarum, per quas fluit, aliquid inde vel assumat, vel deponat. Ibi in inferiore rupis parte nitrum per exhalationes productum omnino album visitur, nec non nigra linea & colores, chalcantosa cuiusdâ evaporationis indicationes. Hæ scaturigines parum saxi calcarij, multum autem nitri continent. spiritumq; sulphureum non habent ita copiosum & ferventem, vt aliæ scaturigines. Post rupem in progressu fluvium versus, vbi in hortum quendam descenditur, plurimæ scaturigines aquæ tepida sese offerunt, sed notabilis ad molendinum spectatur, quæ ex rupe illi vicina prorumpit. Multum ea habet halinitris, parum saxi calcarij; vt ferè reliquæ omnes in eo tractu scaturigines. Quapropter non adedè validè exiccat & calefacit vt aqua communis fontis: Unde omnibus morbis quibus opus est incisione, attenuatione, & penetratione, citra magnam resiccationem, & virium resolutionem, atque consti-

constitutionibus aliquantò calidioribus prodest.
 non enim ita insigniter calefacit, vt fons ille
 communis. Valet etiam præcipue in abstergen-
 do, & cutim rodendo, vnde pituitosis artbriti-
 cis utilis est. E regione molendini in rupe com-
 memorata est vena omnino alba, nitri, alumi-
 nis, & exigui saxi arenarij ferax, propter co-
 piofas exhalationes, qua in toto illo tractu sunt
 maxima. atque hæc èd magis sentiuntur, quò
 aer ad mutationem constitutionis humidioris &
 futura pluvia magis declinat. Non procul est
 Nosodochium, quod liberalitate Stephani Schi-
 conis anno 1531. extructum fuit, estq; paupe-
 rum & male affectorum *δοχίον*. Sed peregrini
 plures, pauci verò illius loci homines in illo mo-
 rantur & sustentantur. Dum vltterius iursum
 progredimur, hospites morantur, qui ad Depo-
 lam fluvium pro ditioris conditionis hominibus
 hospitia habent, quorum quidam duo, quidam
 tria, quidam etiam quatuor solia seu lavacra ha-
 bent, qua pro varijs affectibus & conditione
 hominum constructa, in una domo plura, in al-
 tera pauciora videntur. Sæpe enim accidit, ve
 cum plures in eadem domo morentur, non au-
 tem simul omnibus lavare sit integrum, pro se,
 alius rursus pro se, peculiare balneû expetat. E
 regione in altero latere rupes est, cui arx imposi-
 ta est, sub illius radice olim scaturigo ebullitione
 sonora exitit, cuius aqua reliquis scaturiginib.

C

de qui-

de quibus iam aliquid relatū est, calidior quidem, sed communi fonte tepidior extitit. Dictū fuit superioribus annis scaturigo hæc Creusina, ab hospitio illius nominis celebri, vulgo verò, propterea quod citò cutem corroderet, devesset. In corrodendo enim cutem, & quod citò hoc & potenter faceret, communis fontis in hoc casu vires superabat: Nunc autem ea scaturigo fimo obruta est magno cum detrimento hominum: pro imbecillioribus enim ea utilis erat, nec tantas impressiones ut aqua fontis communis faciebat. Hortor autem eos dominos, quibus communis respectus huius nostri oppiduli incumbit, ut eam iterum aperire iubeant, ut tam pro lavatione, quam potu & stuffis quoque commoda esse possit. E regione senatoria domus est, sub qua etiam, ut multis alijs in locis, aqua tepida scaturit, sed fornice inferius ita comprehensa, ut cerni non queat, nisi in defluxu, dum per canales subterraneos labens, in Dæpolam fluvium influit. Eo in loco, ubi domus senatoria est, olim communia balnea fuerunt, quæ nunc trans fluvium prope pontem constructa visuntur. Fuerunt ea balnea in loco depressiori sita, & muro conformata & expolita, descensumque ad ea fuit per gradus, & eodem modo distincta parietibus, ut ea quæ hodie extant pro sexus ratione & respectu constructa. Deducta autem fuit per flumen à communi illo fonte aqua ferventissi-

rentissima immissaq; fuit in ea , cumq; nimis
esset calida , tepida illa qua eo tempore atq; in eo
loco scaturiebat per canales certos immissa ,
contemperata fuit , vt vsui lavantibus esse po-
tuerit. Corrosit autem ea tepida aqua adeo po-
tenter cutim, vt nomen prioris sibi acquisiverit.
Eo in loco , vt antea est indicatum , Imperato-
rem Carolum primò lavasse memorant. Sed de
his satis , nunc de balneis seu solijs aliquid refe-
rendum est.

CAP. VI.

DE SOLIIS ET BAL-
NEIS, ATQVE DOE-
polæ fluvio.

VT antè commemoratum est, canales lignei
plurimi capsulis illis auabus, qua caris
illis lignis imposita sunt, inserti sunt, qui tam per
longitudinem vbi platea Crucis est, quam per
latitudinem per fluvium exporrecti in ades &
balnea hospitum infiguntur. Habent etiam, vt
antè relatam est, quidam hospitum non vnum
sed plurima balnea, qua pro advenarum com-
moditate & varietate constructa sunt. Ea bal-
nea in figuram serè quadratam conformata, &
scamnis, vt lavantes sedere possint exornata,
quotidiè expurgantur, educta aqua immunda,
C 2 & im-